

УДК 338.1

Пуліна Т.В.¹, Резніченко І.П.²

¹проф. НУ «Запорізька політехніка»

²асп. НУ «Запорізька політехніка»

ВПЛИВ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств є ключовою умовою їхнього розвитку в умовах глобальної конкуренції, технологічної трансформації та нестабільності зовнішнього середовища. Сучасні виклики — цифровізація виробничих процесів, зростання капіталомісткості виробництва, зміна структури світового попиту — посилюють значення якісного корпоративного управління підприємства.

Підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств є ключовою умовою їхнього розвитку в умовах глобальної конкуренції, технологічної трансформації та нестабільності зовнішнього середовища. Сучасні виклики — цифровізація виробничих процесів, зростання капіталомісткості виробництва, зміна структури світового попиту — посилюють значення якісного корпоративного управління підприємства.

Корпоративне управління, як система механізмів контролю та координації діяльності підприємства, визначає стратегічну стійкість, фінансову стабільність і здатність підприємства до інноваційного розвитку. Саме тому актуальним є комплексний аналіз того, як корпоративне управління впливає на формування конкурентних переваг промислових підприємств.

Корпоративне управління розглядається як комплекс взаємопов'язаних елементів: структура власності, робота наглядових органів, прозорість та підзвітність, система мотивації менеджменту, механізми управління ризиками. У промислових підприємствах ці елементи посилено впливають на здатність до інновацій, модернізації виробничих процесів та оптимізації ресурсів [1].

Конкурентоспроможність трактують як здатність підприємства створювати продукти або послуги з вищою споживчою цінністю у порівнянні з конкурентами. У промисловому секторі вона визначається:

- рівнем технологічності виробництва,
- продуктивністю праці,
- якістю продукції,
- інноваційною активністю,
- ефективністю управління витратами,
- доступом до капітальних ресурсів.

Ефективне корпоративне управління знижує витрати, забезпечує контроль менеджменту та підвищує якість стратегічного планування. Це сприяє раціональному використанню ресурсів, оптимізації виробничих процесів та зростанню продуктивності.

Прозорість звітності та зрозумілі механізми контролю підвищують рівень довіри інвесторів і кредиторів. Для промислових підприємств це особливо важливо через високі витрати на модернізацію основних фондів [2;3].

Підприємства з якісною системою корпоративного управління активніше інвестують у R&D, застосовують цифрові технології та ефективніше впроваджують моделі Industry 4.0. Це формує довгострокові конкурентні переваги.

Корпоративна відповідальність і підзвітність створюють сприятливий імідж підприємства, знижують транзакційні витрати та посилюють його позиції у відносинах із контрагентами.

Наявність системи ризик-менеджменту дає змогу мінімізувати фінансові, операційні та стратегічні ризики, підвищуючи стабільність підприємства і його здатність працювати в умовах турбулентності ринку [4].

Структурно-логічна модель впливу корпоративного управління на конкурентний потенціал:

Модель складається з трьох взаємопов'язаних блоків:

1) Вхідний блок — механізми корпоративного управління:

- структура власності,
- функціонування наглядових органів,
- корпоративна культура,
- система мотивації,
- прозорість і звітність.

2) Проміжний блок — управлінські результати:

- якість управлінських рішень,
- інноваційність,
- доступ до капіталу,
- оптимізація витрат,
- організаційна ефективність.

3) Вихідний блок — показники конкурентоспроможності:

- продуктивність праці,
- рентабельність,
- технологічність виробництва,
- якість продукції,
- частка ринку,
- інвестиційна привабливість.

Модель демонструє, що корпоративне управління напряду та опосередковано впливає на всі ключові складові конкурентоспроможності промислового підприємства.

Корпоративне управління є критичним фактором формування конкурентоспроможності промислового підприємства. Воно забезпечує: ефективність управлінських рішень, доступ до капіталу та інвестицій, інноваційний розвиток, стабільність і стійкість до ризиків, покращення репутації та партнерських відносин.

Підприємства, що впроваджують сучасні стандарти корпоративного управління, отримують суттєві конкурентні переваги, стають більш гнучкими до змін ринку та демонструють вищі економічні результати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кологойда О.В., Гарагонич О.В., Дорошенко Л.М. Корпоративне право Європейського Союзу: підручник. Київ : Ліра-К, 2023. 392 с.
2. Федотова І. В., Бочарова Н. А. Корпоративне управління та життєздатність автотранспортних підприємств у контексті сталого розвитку: стратегічні орієнтири та соціальна відповідальність: монографія. Харків: ФОП Панов А. М., 2025. 160 с.
3. Пуліна Т. В. Оптимізація бізнес-процесів підприємства з позиції реінжинірингу. Сучасні технології управління промисловими ринками та підприємствами: монографія. Запоріжжя: ЗНТУ, 2012. С. 91–111.
4. Залюбовська С. С., Фурман С. С., Грущенко О. А. Теоретичні аспекти розвитку корпоративного управління в сучасних реаліях. Сталій розвиток економіки. 2023. No2 (47). С. 70–76.